

► કોમ્પોઝીટ સપ્લાયની સાદી સમજ- કલમ-૨(૩૦)

-જ્યારે કોઈ વેરાપાત્ર વ્યક્તિ દ્વારા માલ અથવા સેવા એમ બે અથવા બે થી વધુ વેરાપાત્ર સપ્લાય એકબીજાને જોડીને કરવામાં આવેલ હોય ત્યારે.

દા.ત.:- જ્યારે ગુડઝનું પેકીંગ કરીને ઇન્સ્યોરન્સ સાથે તે ટ્રાન્સપોર્ટ કરીને સપ્લાય કરવામાં આવે ત્યારે તે કોમ્પોઝીટ સપ્લાય બને છે અને સપ્લાય ઓફ ગુડઝ એ મુખ્ય સપ્લાય છે. એક પ્રશ્ન એવો ઉપસ્થિત થાય છે કે,કોમ્પોઝીટ સપ્લાય ઉપર ટાઇમ ઓફ સપ્લાયના કયા સિધ્ધાંતો અને કઈ જોગવાઈઓ લાગુ પડશે? ગુડઝના કે સપ્લાયના?

આ બાબતની સ્પષ્ટતા આપણને કલમ-૮(ક) માંથી મળે છે. તદ્દનુસાર કોમ્પોઝીટ સપ્લાયમાં જો મુખ્ય સપ્લાય ગુડઝનો હોય તો ટાઇમ ઓફ સપ્લાય ગુડઝ પ્રમાણે ગણવાનો રહે અને જો મુખ્ય સપ્લાય સર્વિસનો હોય તો ટાઇમ ઓફ સપ્લાય સર્વિસની રીતે નક્કી કરવાનો રહે.

ઉપરાંત જ્યારે કોમ્પોઝીટ સપ્લાય કરવામાં આવ્યો હોય કે જેમાં બે કે વધુ સપ્લાય કુદરતી રીતે એકબીજા સાથે સંકળાયેલ હોયી જે પૈકી એક સપ્લાય મુખ્ય સપ્લાય હોય ત્યારે જે મુખ્ય સપ્લાય હોય તેનો સપ્લાય થયેલ છે તેમ માનીને કાયદા હેઠળની વેરાકીય જવાબદારી નિભાવવાની રહેશે. આમ, જ્યારે કોઈ એક ચીજવસ્તુઓને (દા.ત.સીમેન્ટ) પેક કરીને તેનો વીમા સહિત પરિવહન કરવાનો ધંધાકીય વ્યવહાર હોય ત્યારે જે તે ચીજવસ્તુનો,પેકીંગ મટીરીયલનો,માલના પરિવહનનો અને વીમાની સેવા જેવો અન્યથા અલગ અલગ પરંતુ અહીં એકસાથે, એકજ બીલમાં સપ્લાય થતોહોય ત્યારે તે તમામ સપ્લાય એકબીજા સાથે કુદરતી રીતે સંકળાયેલ છે તેમ ગણાય. આ જુદા જુદા સપ્લાય પૈકી ચીજવસ્તુનો સપ્લાય એ મુખ્ય સપ્લાય છે. તેથી તેના ઉપર વેરાનો જે દર લાગુ પડતો હોય તે આ વ્યવહારના સંદર્ભે વસુલ કરવામાં આવેલ બીલની પૂરેપૂરીરકમ પર લાગુ પડશે.

દા.ત.સીમેન્ટના સપ્લાય ઉપર વેરાનો દર ૨૮% હોય, પેકીંગ મટીરીયલ ઉપર ૧૨% હોય, ચીજવસ્તુના પરિવહન ઉપર ૫% હોય અને વીમાની રકમ ઉપર વેરાનો દર શૂન્ય હોય તો પણ આ ધંધાકીય વ્યવહારની બીલમાં સપ્લાયર દ્વારા વસુલ કરવામાં આવેલ કુલ કિંમત ઉપર ૨૮% લેખે વેરો લાગશે. અહીં વેરાના દર જુદા જુદા સપ્લાય અલગ પાડીને વેરાની ગણતરી કરવાની રહેશે નહીં.

